

**Proposta
Educativa
Vedruna**

Patrocina:

editorial cruïlla

Presentació

Actualitzar la Proposta Educativa Vedruna ha estat una tasca compartida amb molts educadors i educadores Vedruna que hi han participat. Un treball que ha tingut com a resultat una Proposta Educativa propera, pràctica i alhora il·luminadora per a les diverses realitats, gràcies a un llenguatge senzill, expressiu i clar, al seu caràcter inclusiu, al seu rigor carismàtic i pedagògic, com també a la seva obertura a totes les possibles plataformes educatives.

Tot invitant-vos a que la doneu a conèixer, l'aprofundiu i en feu vida allà on sigui que estiguen educant des de la inspiradora pedagogia de Joaquina de Vedruna, recordo aquest poema de Gabriel Celaya, expressió d'allò que creiem que és la tasca d'educar:

*Educador es lo mismo
que poner un motor en una barca...
hay que medir, pesar, equilibrar... ...
y poner todo en marcha.*

*Pero para eso
uno tiene que llevar en el alma
un poco de marino...
un poco de pirata...
un poco de poeta...
y un kilo y medio de paciencia concentrada.*

*Pero es consolador soñar
mientras uno trabaja,
que ese barco, ese niño
irá muy lejos por el agua.
Soñar que ese navío
llevará nuestra carga de palabras
hacia puertos distantes, hacia islas lejanas.*

*Soñar que cuando un día
esté durmiendo nuestra propia barca,
en barcos nuevos seguirá nuestra bandera
enarbolada.*

(Gabriel Celaya)

La nova Proposta Educativa Vedruna és una carta de navegació ben clara, on els valors humans i cristians amaren de llum els continguts, les estructures, la metodologia i una pedagogia que és pedagogia fonamentada en l'amor.

El port d'arribada seran sempre els homes i dones nous, capacitats per col·laborar en la construcció d'una societat més justa, solidària i fraterna.

Desitgem que aquest timó que la Congregació posa a les vostres mans segueixi duent el vaixell a bon port.

Vic, 28 d'agost 2005

Mª Narcisa Fiol Sáiz (*Superiora general*)

Proposta Educativa Vedruna

Les Germanes Carmelites de la Caritat Vedruna celebrem disposar d'aquesta nova redacció de la nostra PROPOSTA EDUCATIVA, fruit de les aportacions de les comunitats educatives dels quatre continents on som presents.

És un projecte d'educació que s'inspira en els valors de l'Evangeli, i que té com a centre Jesús de Natzaret, la seva vida i el seu missatge. I s'inspira també en la intuïció de Joaquina de Vedruna que va iniciar un model educatiu que ha arribat fins avui.

Aquesta és la convicció que explica aquesta Proposta educativa i que, a través d'una acció educativa humanitzadora, vol anunciar el Déu de la Vida.

Hem volgut fer un document universal que sigui vàlid arreu on Vedruna és present: a països amb diverses situacions polítiques i religioses, i en realitats educatives diverses. Amb la finalitat que tots els educadors i educadores, amb vivències diferents de fe i de compromís, puguin sentir que estan inclosos en el projecte.

Pel fet que es tracta d'un document-marc, cal que a cada realitat hom faci un esforç de major concreció, per tal de donar resposta a les necessitats locals. Pensat des del moment actual, aquest document resta obert a les noves realitats que una renovació contínua ens anirà exigint.

Volem fer un especial reconeixement a les persones que, amb el seu entusiasme, interès i competència, han fet possible la redacció d'aquest document.

I.- Preàmbul

I.- PREÀMBUL

Aquest Document és fruit del desig de donar resposta a la necessitat de renovar la **Proposta Educativa Vedruna** redactada l'any 1993.

Respon a la voluntat d'**ACTUALITZAR i d'ADAPTAR** els continguts del document anterior als temps actuals, així com als diversos espais i cultures on Vedruna és avui present.

El document vol ser:

- Un **MARC DE REFERÈNCIA** que presenti i clarifiqui **LA NOSTRA IDENTITAT** a qui, a qualsevol lloc del món, dugui a terme l'acció educativa Vedruna.
- Un **INSTRUMENT** que ajudi a **GENERAR UNITAT I COMUNIÓ** en l'acció educativa Vedruna en la seva pluralitat de formes i que, alhora, permeti concretar-la en **PROJECTES EDUCATIUS LOCALS**.

El **nucli fonamental** d'aquest document és **EL COMPROMÍS AMB UNA ACCIÓ EDUCATIVA** que:

- **Generi vida.**
- **Dignifiqui la vida.**
- **Treballi a favor de la vida.**
 - **De les persones:** impulsant el desenvolupament i la maduresa de totes llurs dimensions.
 - **De la societat:** promovent la llibertat, la justícia i la fraternitat entre les persones i els pobles.
 - **De la natura:** cuidant i compartint els seus recursos de manera responsable i equitativa.
- **Es dugui a terme** des de la nostra identitat Vedruna, d'arrel cristiana, i **pugui ser compartida** amb tots aquells que, des d'opcions diverses i diferents plantejaments, també treballen a favor de la **VIDA**.

II.- Qui som i d'on venim

II. QUI SOM I D'ON VENIM

1. El punt de partida: Joaquina de Vedruna

L'any 1826, **Joaquina de Vedruna** respon a Vic a la crida que la impulsa a "**formar germanes que abracin totes les necessitats dels pobles, en l'educació cristiana de la joventut i al servei dels malalts**" (1), especialment d'aquells grups humans als quals el sistema imperant ofería menys oportunitats. La seva iniciativa posa en marxa una institució: Les Germanes **Carmelites de la Caritat Vedruna**, cridades a ser llavor generadora de vida.

Pioneres llavors a Catalunya d'una tasca educativa popular al servei de la promoció i formació cristiana de la dona, **les seguidores i companyes** de Joaquina de Vedruna van ser mestres de generacions de joves, especialment en el món rural, aleshores socialment predominant.

Aquesta experiència es converteix en el llevat d'una acció educativa de futur.

El cognom familiar de Joaquina, **VEDRUNA**, va quedar així associat, en el camp educatiu, a un mode de presència amb **identitat i estil propis** i a una forma nova de donar resposta a les necessitats educatives del seu temps.

2. Situació de la societat on Joaquina va viure

La societat on Joaquina viu i desenvolupa la seva obra és:

- Una societat pobre i empobrida per les lluites de poder i per la inestabilitat que generen els canvis continuats en la direcció política del país.
- Una societat amb una taxa d'analfabetisme del 95 % i on les poques escoles existents són no solament del tot insuficients, sinó que estan mancades de la reglamentació, els mètodes, els mestres i els recursos necessaris.
- Un país marcat per la violència de guerres i de revoltes continuades.
- Un país on la dona viu exclosa de la cultura i de la vida pública.
- Un país on les classes socials més febles són ignorades i on un 80% de la població està mancada d'allò més necessari per a viure amb dignitat.

- Un país que, alhora, està iniciant la revolució industrial i on les noves idees de la Il·lustració comencen a arrelar.
- Un Estat que s'apropia dels béns de l'Església i que comença a legislar en matèria educativa, tot assumint progressivament aquelles funcions docents i d'ajuda social que l'Església havia exercit en exclusiva fins llavors.
- Una Església en dificultats per fer front a les noves realitats, i que pateix les conseqüències de les contínues alternances ideològiques en el poder.
- Una Església immobilitzada, que no encerta a modernitzar-se i a adaptar les seves institucions als canvis dels nous temps. I això, alhora que en l'entorn de Joaquina, un sector d'aquesta Església –alguns bisbes, capellans, religiosos i laics– Malden per generar un nou pensament, noves iniciatives i noves respostes.

En aquesta època, la iniciativa de noves Congregacions religioses, femenines especialment, posa en marxa una xarxa educativa eficaç. Una iniciativa en la qual Joaquina i la seva Congregació són pioneres.

3. La resposta de Joaquina

En aquest context sociopolític Joaquina de Vedruna, des de la seva experiència de Déu, trencat el cor davant la realitat del seu entorn i fent ús de la seva capacitat per llegir els signes dels temps que corrien, va fundar la Institució **Carmelites de la Caritat Vedruna** per tal d'oferir una resposta "a les necessitats dels pobles" (1) en educació i en atenció a la salut i a la marginació social. Una tasca que era del tot urgent.

Joaquina de Vedruna i les seves primeres companyes, amb molts pocs mitjans, però amb un fort compromís, van aportar al camp educatiu escoles i educadores. Aprofitant les estructures que oferien les lleis del seu temps i cercant d'afavorir als sectors populars, van impulsar la promoció de la dona, i van oferir una educació inspirada en els valors de l'Evangelí.

Des de la seva pedagogia, qualificada més endavant com a **pedagogia de l'amor**, Joaquina inculcava a les seves educadores un codi educatiu propi, amb expressions com ara:

"Feu-ho tot per amor, i res per força". (2)

"Si aconsegiu guanyar-vos el cor de les criatures de mal governar, llavors en treureu fruit". (3)

"No sigueu massa estrictes, ho espatllaríeu tot". (4)

"No corregiu a crits, ni poseu mala cara... i mireu que no marxïn dolgudes i us perdïn l'afecte i la confiança". (5)

"L'amor tot ho pot vèncer". (6)

"Res no agrada més a Déu que la constància". (7)

"Podeu estar segures que el bon Jesús us ha escollit per a treballar molt a la seva vinya, és a dir, cultivar tendres plantes i tenir cura dels desvalguts". (8)

El seu estil educatiu, fonamentat en l'amor i la compassió; el seu tarannà senzill i proper, familiar i alegre; la seva valoració i confiança en les persones i llurs possibilitats; el seu sentit de compromís i de solidaritat; la seva constància en l'esforç sostingut dia a dia, sempre a la recerca de fites més altes, van dur-la a exercir una funció educativa i transformadora de molta volada, i que ha arribat fins avui.

4. Des d'ella fins a nosaltres

L'impuls i la intuïció pedagògica de Joaquina van ser portats més enllà de la seva Catalunya natal a altres regions, altres països i continents.

En el segle XXI, la seva intuïció pedagògica segueix inspirant molts educadors i educadores que l'han feta seva, participen d'aquesta herència i estan compromesos amb aquest projecte, l'enriqueixen amb les seves experiències i aportacions i el mantenen viu, com a alternativa educativa en la nostra nova realitat.

Avui som presents en continents, societats i cultures molt diverses:

En països marcats per una pobresa estructural, on una gran part de la població viu molt durament les conseqüències negatives d'un món globalitzat, que genera tantes exclusions. La lluita per la supervivència duu a la gent a esforços desesperats per poder viure. Una realitat tan punyent com la de l'explotació infantil - l'existència de "nens soldats", de nenes esclaves, de prostitució de menors - posa de relleu situacions on les persones veuen trepitjats els seus drets.

En països capitalistes enriquits, on s'hi pateixen les conseqüències d'un benestar enganyós que no omple les aspiracions més profundes de l'ésser humà, i fa experimentar el buit que produeix una societat individualista, que crea "necessitats" lligades al consumisme i contràries a la humanització.

Les **dinàmiques excloents** que aquests països generen, són causa de l'existència en ells d'un món marginal que reclama la nostra presència i compta amb el nostre compromís.

Ens trobem a llocs on la desintegració de la família, l'ambient de permisivitat, la manca de valors, l'augment de la violència, el menyspreu per la vida humana i la increença, són símptomes que es manifesten amb força.

En els darrers anys i a llocs diversos, experimentem que el moviment migratori ha afavorit un acostament entre pobles, alhora que sovint, està donant lloc a actituds discriminatòries de racisme, d'explotació laboral, de xenofòbia i de fonamentalisme.

La constatació de realitats com aquestes, ens obliga a donar respostes educatives diverses, sempre des del compromís compartit amb la dignificació de les persones i amb la millora dels pobles.

Al costat de formes més conegudes d'acció educativa, van sorgint noves modalitats: atenció infantil, tallers ocupacionals, educació de carrer, llars d'acollida, atenció als adults, camps de refugiats...

És per això que som presents a ciutats grans i petites, a barris perifèrics i a zones rurals... en centres educatius propis i a d'altres que no ho són, com també som presents en altres àmbits.

III.- La realitat i els seus reptes

III.- LA REALITAT I ELS SEUS REPTES

Les tendències d'aquest món globalitzat posen de relleu uns eixos bàsics que travessen la realitat, ens interpel·len i ens repton a donar col·lectivament una resposta:

1. Una societat cada vegada més plural, ens repta a:

- Manifestar qui som i quina vol ser la nostra aportació.
- Educar en la interculturalitat per a impulsar una societat integradora, on tothom pugui trobar el seu lloc, sense haver de perdre la pròpia identitat.
- Afrontar els conflictes que genera la diversitat (física, psíquica, sociocultural, religiosa...) com "una oportunitat de creixement" i no com "una amenaça".
- Buscar complicitats i afinitats amb els grups "diferents", mirant de descobrir allò que ens uneix, dialogant amb ells i evitant els fanatismes.

2. La homogeneïtzació de la societat, que tendeix a convertir molts pobles en satèl·lits culturals de les potències dominants, generant així una reacció de rebuig entre aquells que senten amenaçada la seva identitat i la seva cultura, **ens repton a:**

- Arrelar-nos en el context vital del qual formem part, tot valorant i promovent la seva cultura i tradicions.
- Educar des dels interessos de les identitats vulnerables, dels qui, perquè són febles, no compten per a res.
- Promoure la formació de líders comunitaris, solidaris i participatius, compromesos amb la societat i capaços d'impulsar processos de transformació social.

3. Una separació radical entre països enriquits i països empobrits, ens repta a:

- Sensibilitzar-nos i sensibilitzar davant aquest drama.

- Afavorir una presa de consciència sobre les causes generadores d'aquesta situació.
- Crear condicions que facin efectives la justícia social, la solidaritat i la fraternitat.
- Educar en l'austeritat i en un consum responsable.

4. Un món materialista, on el procés de secularització ha anat avançant i on va emergint un món **"sense Déu"**, **ens repta a:**

- Tenir conviccions profundes i a viure d'acord amb elles.
- Promoure l'experiència de Déu i la descoberta de la dimensió transcendent de la vida.
- Afavorir temps i espais per a la interiorització.
- Afavorir el diàleg interreligiós i ecumènic.
- Potenciar el diàleg entre la fe i la cultura.

5. Un món individualista i hipercompetitiu, on el "tenir" i el "poder" primen davant la importància de "ser", un món marcat sovint per, entre altres, grans carències afectives que generen persones més vulnerables, **ens repta a:**

- Crear condicions que facin possible educar en el valor de **ser**, per contraposició al de **tenir**; en el valor de **servir**, enfront el de **dominar**; en el de la **solidaritat**, enfront del de l'**egoisme**.
- Educar en unes relacions humanes personalitzadores.
- Possibilitar l'experiència de valors com ara: la generositat, la gratuïtat, la tendresa, el perdó, el diàleg, la participació, la defensa de la igualtat...

6. L'abundància de coneixements que es generen i difonen cada dia, ens fan conscients que no podem pas assimilar-los i transmetre'ls tots, i **ens repta a:**

- Fomentar una actitud d'obertura als nous coneixements.
- Discernir, seleccionar i jerarquitzar aquests coneixements, de manera que estiguin enfocats a construir alhora, així la identitat personal com la comunitària.

7. La societat de la informació ens satura de missatges fruit d'interessos molt diferents, i **ens repta a :**

- Conèixer les claus del llenguatge mediàtic i a posar en evidència els interessos que amaguen.
- Discernir críticament i mantenir l'autonomia personal, davant els riscos de la manipulació i la massificació.

8. Un món on la família, tot i ser un valor socialment reconegut, pateix en algunes cultures transformacions profundes i dificultats en augment, **ens repta a :**

- Conèixer els nous models socials de família i mantenir una actitud oberta, i alhora crítica, davant els reptes que plantegen.
- Potenciar el diàleg i la relació corresponsable amb la família.
- Oferir, quan faci falta, una tasca d'acompanyament i/o de suplència.
- Crear condicions que facin possible l'experiència de valors tals com: la fidelitat, el compromís, el respecte, la preocupació per l'altre, la comunicació,... l'amor.

9. Un món on van en augment les manifestacions a favor de la pau i la no-violència, ens repta a :

- Prendre un compromís actiu en la defensa i construcció d'una cultura de la pau, al costat de totes aquelles persones i organitzacions que la busquen i la promouen.
- Desenvolupar hàbits i expressions que siguin testimoni i estímul d'actituds de no-violència i a favor de la pau.
- Promoure tasques de sensibilització entre aquelles persones i col·lectius que, d'una manera o altra, generen violència.

10. Un món on creix la ecosensibilitat, ens repta a :

- Fomentar la consciència de que la Natura és un bé comú, del qual no ens podem apropiari i que hem de gestionar correctament, tant per a nosaltres com per a les generacions futures.

- Fer nostre el compromís d'un ús racional dels recursos i d'un desenvolupament sostenible del planeta, per tal que no contribuïm a trencar l'equilibri de l'ecosistema.
- Desenvolupar actituds personals i comunitàries de respecte i de cura responsable de la natura i de la humanitat que n'és part integrant.

IV.- La Proposta Educativa Vedruna

IV.- LA PROPOSTA EDUCATIVA VEDRUNA

Durant gairebé 200 anys la Institució **Vedruna** ha estat compromesa amb l'educació, constituint un patrimoni pedagògic notable, progressivament consolidat, i que ha arribat fins a nosaltres. Des del seu origen, la intuïció de Joaquina, recollida després per tants educadors i educadores, ha fet possible donar resposta a les necessitats educatives en diferents moments de la història.

Avui aquest patrimoni ens pertany, el fem nostre i oferim la nostra pròpia aportació per a enriquir-lo.

Es tracta de donar vida a un Projecte que, quan és conegut, és capaç d'engrescar. Un Projecte la força del qual apunta cap a la formació de persones noves al servei d'un món renovat.

Els elements nuclears: La persona, la societat i els valors

La **PERSONA** al servei de l'educació de la qual ens hem compromès és la persona considerada en totes les seves dimensions (física, afectiva, cognitiva, social, espiritual) i en procés dinàmic, preparada per fer front a les exigències del món contemporani i capaç de realitzar-se en un projecte de vida amb sentit.

La persona com un ésser en relació:

■ Amb ella mateixa

- Coneixedora de las seves possibilitats de créixer i de canviar.
- Fidel a les pròpies conviccions.
- Capaç d'assumir els propis errors, d'integrar els propis límits i de conuiu amb ells.
- Capaç de reconèixer i valorar la seva pròpia història de vida, així com la cultura i els valors del seu poble.

■ Amb les altres persones

- Assertiva i que té cura d'una comunicació clara, oberta i veraç.
- Respectuosa, dialogant, que integra i valora les altres persones.
- Sensible, fraterna i solidària, sobretot amb aquells a qui la societat ignora o rebutja.

- Compromesa amb la justícia, i de manera especial, allà on les persones veuen trepitjats els seus drets.
- Impulsora i constructora incansable de pau.
- Disposada a crear ponts amb els qui professen altres conviccions i creences.

■ **Amb l'univers:**

- Lliure i responsable, capaç de tenir amb ell una relació harmònica.
- Promotora de la vida i de tot allò que la garanteixi per a tothom, més enllà del propi present.
- Capaç de plantar un arbre, de cultivar una flor i d'acompanyar-ne el creixement.

■ **Amb Déu:**

- Oberta al misteri de l'existència i l'acció de Déu.
- Conscient de la pròpia dignitat i de llur crida a realitzar-se com a persona capaç de transcendir-se a si mateixa.
- Sensible a la presència de Déu, que es mostra en les persones i en el món.
- Vivint amb esperança la recerca del sentit de l'existència humana.

La **SOCIETAT** que volem impulsar està fonamentada i inspirada en aquells valors que fan possible que la vida humana compartida, sigui veritablement digna.

■ Una societat **fraterna i solidària**

- Manté l'aspiració al servei, la generositat i el compromís.
- Accepta i valora, recolza i defensa els diferents.
- És sensible al patiment dels febles.
- Promou relacions igualitàries i interdependents entre persones i cultures.

■ Una societat **lliure, responsable i creativa**

- Supera la submissió, la dependència i l'exclusió.
- Obre possibilitats al creixement i desenvolupament de majors nivells de consciència i de comunicació.

- Afavoreix l'actuació lliure de les persones, sense pressions, sense amenaces ni por.
- Facilita que els seus integrants s'organitzin per tal d'assumir col·lectivament la pròpia història i construir-la creativament.
- Una societat **justa i participativa**
 - Defensa amb les seves estructures una distribució més equitativa dels recursos naturals i econòmics.
 - Respecta i fa possible l'exercici de drets fonamentals tals com la salut, l'educació, l'habitatge, el treball, la lliure expressió i la participació de tothom en els drets ciutadans.
 - Educa en la participació i afavoreix l'accés a la presa de decisions importants, superant qualsevol mena de discriminació: econòmica, ètnica, cultural, sexual o religiosa.
 - Està compromesa en la defensa dels drets humans.

Una societat així pot créixer dins el marc d'un desenvolupament sostenible, perquè *"tenim en el món prou recursos pel necessitat, però no per l'avariciós"*. (9)

Només en aquesta societat humanitzada hi pot brollar, com a fruit de la justícia, la pau.

Els **VALORS** que volem posar de relleu, perquè els considerem urgents per a aquesta societat, són:

- La vida
- La llibertat
- La justícia
- La pau
- La fraternitat
- La transcendència

Fer propis aquests valors ens porta a:

- Educar en la **defensa de la vida**, i això exigeix:
 - Sensibilitzar davant el fet que la vida és un valor, des del seu començament fins al seu final.
 - Cuidar-la i desenvolupar-la, afavorint hàbits de vida saludables i responsables; compromentent-

nos en la defensa dels Drets Humans i conreant actituds personals i comunitàries de respecte i cura de la naturalesa; treballant a favor d'un desenvolupament sostenible i d'un consum responsable.

- Defensar-la allà on es troba amenaçada: per la pobresa, les malalties, els maltractaments, les guerres, els abusos i qualsevol mena de violència.
- Ajudar a viure-la amb plenitud i a agrair-la com a do rebut.
- Enfortir **la llibertat** que porta a optar pel bé comú i que neix de la veritat, del respecte, de l'honestedat exigeix, entre altres coses:
 - Créixer en autonomia personal i en responsabilitat.
 - Oferir, i no pas imposar.
 - Promoure la participació en la presa de decisions.
 - Valorar la diversitat en el plantejament de solucions.
 - Desenvolupar la capacitat crítica i afavorir la iniciativa i la creativitat.
- Vivenciar **la justícia** a través de:
 - El reconeixement i la valoració de la dignitat de cada persona, sense cap tipus de discriminació.
 - La nostra dedicació i recolzament a les persones més desafortunades.
 - La promoció, allà on ens trobem, d'estructures humanitzadores.
 - El compromís amb la causa dels empobrits i a favor de l'eradicació de la pobresa.
- Promoure **la pau**:
 - Oferir espais i experiències on les persones puguin sentir-se reconegudes i valorades.
 - Desenvolupar hàbits de respecte, d'escolta, de diàleg, d'integració de les diferències, i fomentar la convivència pacífica en la pluralitat.
 - Proposar estratègies per gestionar i resoldre conflictes.
 - Descobrir la força activa de la "no violència" i la necessitat d'exercitar-la dia a dia.
 - Promoure la "cooperació" per damunt de la "competitivitat".

- Promoure **la fraternitat** ens exigeix:
 - Establir relacions igualitàries, que afavoreixin la cooperació i el compromís solidari.
 - Promoure i testimoniar a la pràctica, actituds de servei, de diàleg, de tolerància, de tendresa, mostrant alhora, capacitat de compassió i de perdó.
- Estimular el sentit de la **transcendència** comporta:
 - Crear espais que permetin fer experiències de sortida de si mateix i de descoberta dels altres.
 - Conrear la dimensió contemplativa i la capacitat d'interiorització, per ajudar així a la descoberta del Déu present i actiu en la pròpia vida personal, en la dels altres, en l'univers i en la història.

Aquest valors que destaquem, són configuradors del nostre estil educatiu i, per tant, han d'amarar les metodologies, els continguts i les estructures de la nostra oferta educativa, la pedagogia de la qual té l'AMOR com a base i fonament.

L'estil educatiu

La pedagogia Vedrúna, pedagogia de l'amor, té un estil propi que gira al voltant d'un eix: **la valoració de la persona i de les relacions interpersonals** en un clima familiar, senzill, proper i alegre, com a **experiència educativa fonamental**. Això es tradueix en **una educació personalitzadora** que:

- Fa a cada persona protagonista i responsable de llur propi creixement.
- Promou un estil de treball que afavoreix la implicació personal en el propi progrés.
- Estimula a la constància, a la tenacitat i a la responsabilitat en el treball, en tant que actituds formadores del caràcter.
- Crea un clima positiu i motivador, que facilita el desenvolupament de les persones.
- Busca l'equilibri entre la proposta de metes exigents i les capacitats i els ritmes personals.
- Invita a descobrir les pròpies possibilitats i a posar-les al servei de la construcció d'un món més just.

- Vetlla per unes relacions interpersonals que es fonamentin en el respecte i en l'afecte.
- Se situa críticament davant la realitat.

Els continguts i la metodologia

Per a una acció educativa com la que ens proposem, segons quins continguts i mètodes no són pas vàlids.

Cal que els valors que prioritzem constitueixin **continguts**, de tal manera, que amarin tots els nostres projectes, programes i processos. A part que l'abundància de coneixements que cada dia es generen i difonen, requereix fer-ne una selecció i una jerarquització, alhora que una concreció dels continguts, en coherència amb els esmentats valors.

Del punt de vista de la **metodologia**, la nostra educació:

- Parteix de la realitat i educa per a la vida i des de la vida.
- Pren l'experiència i els coneixements preexistents, com a punt de partida per a nous aprenentatges.
- Ensenya més aviat el "com", el "per què" i el "per a què" dels fenòmens i de la realitat, que no pas simplement el seu "què".
- Valora els processos, i no només els resultats.
- Assumeix l'error i afronta el conflicte com a elements pedagògics de creixement.
- Està integrada en el propi medi i amb projecció universal.

En coherència amb l'estil que ens és propi, la nostra **metodologia** cal que sigui:

- **Inclusiva:** Reconeix el dret a la diferència i el deure de fer possible una igualtat d'oportunitats, alhora que exigeix de nosaltres respostes creatives, per tal de poder atendre la diversitat.
- **Activa-Reflexiva:** De manera que la comunitat educativa aprèn d'acord amb un sistema fonamentat en el principi d' "acció-reflexió-acció".

- **Participativa-Dialogant:** Possibilita la llibertat d'expressió, la llibertat d'opció i una actitud activa i responsable en la tria dels objectius i dels mitjans.
- **Creativa-Innovadora:** Desenvolupa capacitats i, en la recerca de camins nous, fomenta la iniciativa personal i el pensament divergent.
- **Crítica-Alliberadora:** Analitza els esdeveniments i s'hi situa críticament.

La interacció amb el medi

L'opció per a una educació transformadora ens duu a revisar la nostra interacció amb el medi. Tota instància educativa cal que sigui un factor de canvi social, raó per la qual, haurà de prendre en consideració els aspectes següents:

- **Integració crítica:** La instància educativa i la comunitat del seu entorn intercanvien una mútua influència: la primera, irradia llur influència sobre la comunitat i la transforma, alhora que la pròpia instància educativa es nodreix i aprèn de la comunitat.

Per això:

- Obre les portes a la comunitat local i entra en una dinàmica de mútua col·laboració.
- Analitza críticament la realitat de l'entorn on està inserida, desenvolupant-hi una tasca de concientització.
- Impulsa la participació ciutadana per tal que, des del seu compromís, la comunitat sigui protagonista de llur pròpia història.

- **Inculturació:** Aquesta instància educativa, inserida en el seu entorn, entra en un procés d'assimilació de les arrels i expressions culturals del poble.

Per això:

- Valora i defensa aquest patrimoni cultural, perquè reconeix que és arrel d'identitat i font d'autoestima personal i col·lectiva.
- Impulsa el diàleg intercultural, font de mutu enriquiment.

- **Interrelació universal:** La instància educativa es relaciona i fa xarxa amb altres institucions que tracten també d'impulsar el canvi social i està oberta a la realitat mundial.

Per això:

- Crea consciència i es fa sensible al fet de la interdependència mundial.
- Participa en accions conjuntes en defensa dels Drets Humans i de la justícia.
- Forma en la consciència ecològica i en l'ús racional i responsable dels recursos mundials.

La organització

La comunitat educativa és l'estructura clau des de la qual, les persones que la integren, fan la seva aportació específica al servei del Projecte del conjunt.

Coherents amb el nostre model educatiu, hem de crear estructures organitzatives que afavoreixin la vivència dels valors que volem assolir.

- Estructures integrades a la comunitat humana de la qual formen part, treballant en xarxa amb les altres institucions, tant les properes com les llunyanes.
- Estructures que generin igualtat i que, partint de la situació dels més febles i pensant primordialment en ells, estiguin obertes a tothom.
- Estructures participatives, flexibles, funcionals i humanitzadores.
- Estructures creadores d'espais de reflexió i d'interiorització.

Unes estructures que, tal com es plantegen, esdevenen alliberadores i generadores d'un ambient d'alegria, un clima que afavoreix el desenvolupament personal i dinamitza la capacitat per a "fer grans coses".

Educadors i educadores Vedruna

Aquesta opció educativa nostra necessita uns equips educatius motivats, perquè creiem que aquesta motivació esdevé essencial, indispensable, si hom vol tirar endavant un projecte educatiu de qualitat, capaç d'engrescar i de comprometre.

Els integrants d'aquests equips educatius, en tant que conscients del seu aquí i del seu ara, i de que viuen un procés que és dinàmic, posen els ulls en un horitzó educatiu que omple de sentit la seva tasca.

- Van descobrint fins a quin punt la seva aportació, única i personal, és del tot necessària per a un Projecte significatiu, que comparteixen amb tants altres educadors i educadores.
- Avancen cada cop més en el seu compromís d'educar des de la vida i per a la vida, i saben situar-se com a acompanyants dels processos educatius i com a mediadors de respostes positives.
- Van fent seu un tarannà, una manera de fer, que els identifica com a persones afables, properes, serenes, senzilles, obertes, alegres, acollidores i, alhora, fermes i de fondes conviccions.
- Dia a dia, van fent vida dels valors que aquesta Proposta Educativa posa de relleu, donant-los així la necessària credibilitat.
- Conscients de la necessitat d'actualització constant, es mantenen en permanent formació:
 - Vetllant pel seu creixement personal.
 - Exigint-se una professionalitat qualificada i un treball ben fet, alhora que es mouen guiats per principis ètics.
 - I formant-se progressivament en els valors i l'estil educatiu que configuren aquesta Proposta educativa.

Els integrants d'aquests equips educatius, són persones conscients que la vida és un constant procés de creixement i que hom fa aquest procés també a partir de la seva relació amb els altres, des dels quals cal contemplar la pròpia realitat personal i també la interpersonal. I per això:

- Reconeix les pròpies possibilitats i limitacions, i se situa críticament davant la realitat, també davant la pròpia pràctica educativa, que contrasta sistemàticament.
- Cerca la relació amb els altres educadors i educadores, s'enriqueix amb la participació i el treball en equip i sap superar les actituds competitives, en favor de les de col·laboració.

V.- Línies d'acció

V.- LÍNIES D'ACCIÓ

1. Difondre aquest Document i promoure, en cada realitat i a diferents nivells, el seu aprofundiment i concreció.
2. Fomentar la informació, la participació i la corresponsabilitat de totes les persones implicades en el projecte educatiu.
3. Donar continuïtat a la nostra missió educadora tirant endavant el procés de transformació i d'adequació dels nostres projectes i estructures a l'actual moment congregacional i a la realitat social.
4. Fer nous passos, des de les diverses plataformes educatives, per tal de respondre a la realitat d'exclusió que es viu a molts països.
5. Impulsar el treball educatiu conjunt amb les famílies, afavorint l'acompanyament i les accions formatives.
6. Potenciar el treball en xarxa amb el propi entorn i amb les institucions que hi duen a terme accions educatives i socials.
7. Seguir impulsant amb força el procés de formació d'educadores i d'educadors Vedruna, tant a nivell de carisma, com a nivell professional, animar a la participació corresponsable en aquesta formació i preveure els recursos necessaris.

Notas:

- (1) Fuentes I, p. 29; (2) Nonell II, p. 36; (3) Nonell II, p. 170; (4) Nonell II, p. 170; (5) Fuentes I, p. 39; (6) Fuentes I, p. 51; (7) Ep. 5; (8) Ep. 150; (9) Gandhi.

Sumari

PRESENTACIÓ	_____	pag.- 1
PROPOSTA EDUCATIVA VEDRUNA	_____	pag.- 3
I.- PREÀMBUL	_____	pag.- 5
II.- QUI SOM I D'ON VENIM	_____	pag.- 9
III.- LA REALITAT I ELS SEUS REPTES	_____	pag.- 15
IV.- LA PROPOSTA EDUCATIVA VEDRUNA	_____	pag.- 21
V.- LÍNIES D'ACCIÓ	_____	pag.- 33

